

Pokojný svět – jen s Kristem

Hošťálková 1. 5. 2022

Písně: 621, 261, 589, 358, 406

Čtení z Písma: ev.Marka 12, 1 - 12; 1.ep.Petrova 2, 4 - 10

Text kázání: ev.Marka 12, 10

Milí bratři a sestry,

podobenství připadá jako jedno velké drama, kde se objevuje a narůstá odboj a násilí, které nakonec vrcholí ve vraždě syna pána vinice. To drama tu ovšem není pro naši zajímavost nebo napínavou zápletku. Můžeme za ním vidět živý obraz tohoto světa. V takovém případě tu my nejsme jen jako pouzí diváci, ale jako ti, kteří jsou do tohoto dramatu vtaženi a zapojeni, jako herci, nebo více, jako přímí aktéři, spolutvůrci a spoluúčastníci celého dění.

O co zde vlastně jde? Pravý smysl podobenství by nám zůstal nejspíš skrytý, kdybychom k němu přistoupili v domnělém poznání: Ano, vinicí se míní tehdejší izraelská pospolitost, vinaři jsou její nejvyšší představitelé, služebníci, to jsou proroci, které k nim Bůh postupně posílal, a syn, tím je míněn Ježíš Kristus. Jistě, nějak tak to tehdy platilo. A přece, abychom poznali, že toto podobenství je zde pro nás a má daleko vyšší cenu než jen historickou nebo literární, musíme zažít něco podobného, co zažili Ježíšovi posluchači tenkrát: „**poznali, že toto podobenství řekl proti nim**“.

Nejde tedy jen o nějaké historické drama, obsah podobenství se týká nás - je nastaveným zrcadlem nám osobně, naší společnosti i současnosti. Věci už dávno nestojí tak, jako na počátku: Kristus a křesťanství a proti němu židovství a jeho představitelé. To, o čem zde slyšíme, je záležitostí celého světa - jde o něj a lidi na něm. Proto v podobenství také najdeme odpovědi na nejrůznější otázky dneška, které nás zaměstnávají a které různě zatěžkávají naši víru.

Celá výpověď podobenství se odehrává kolem „pronajaté vinice“, myslím, že můžeme povědět kolem „pronajatého světa“. Pán vinice svou vinici pronajal vinařům a odešel na dalekou cestu. Často na nás dolehnou svíravé otázky nad světem i se vší jeho bídou. Nemůžeme se ubránit otázce: „*Do čeho se tento svět řítí?*“. A od ní už není daleko k otázkám typu: „*Kde je vlastně Bůh?*“ „*Jak se na to všechno může nečinně dívat?*“ Pán Ježíš na to odpoví jednoduchým obrazem: Žijeme v pronajatém světě a Bůh je na cestách. Ten dojem, že Bůh je někde daleko a jakoby se o náš svět ani nezajímal, vlastně míváme dost často. Je tak daleko, že lidé mohou klidně vyhlášovat: „*Není žádného Boha, který by byl někde v dohlednu.*“ I v tomto smyslu - od těch prvních vinařů, kteří pořád měli alespoň nějaké povědomí o pánu vinice - věci pokročily o dost dál.

V podstatě nám ale Pán Ježíš chce tímto podobenstvím připomenout, že zde na zemi se o tento svět vede neustálý zápas. A nejde jen o jeho zvládnutí a podřízení, jde o mnohem více, totiž o samo vlastnictví tohoto světa: „*Svět patří nám!*“, slyšeli jsme už v padesátých letech; a to nám zůstalo - „*Toto je náš svět, můžeme si s ním dělat, co sami chceme, nikdo nám nemá právo do toho mluvit. My sami chceme dát tomuto světu tvář podle vlastních představ, sami chceme určovat jeho budoucnost; a odpovědnost za tento svět chceme cítit jen sami před sebou, před nikým jiným.*“ To,

co bylo v těch vinařích tenkrát, to je - v ještě umocněnější podobě - v dnešním člověku: „**dědictví bude naše**“. Této lidské posedlosti se staví do cesty jen jediná překážka, Bůh sám. Člověk se ale nechce s představou pouhého nájemníka na tomto světě smířit. Chce být svým pánem ve svém domě. Brání se pomýšlení, že by měl před někým skládat účty. Myšlenka, která jej zaujala na samém počátku: „**být jako Bůh**“, jej neopustila, naopak ze své strany dělá vše pro to, aby ji mohl do posledního uskutečňovat a uskutečnit; hřeší na to, že mu Bůh tento svět pronajal a „odcestoval“.

Pán Ježíš nás ale nenechává ani na chvíli na pochybách o tom, že Bůh o tomto světě ví, stará se o něj, není mu jedno, co se zde děje a ví, že člověk má ambice připravit jej - tak říkajíc - o všechno. Proto ta zápletka týkající se služebníků a vlastního syna pána vinice. Bůh je Pánem a stále se tomuto světu připomíná, jako jeho skutečný Pán a nepřenechá jej naší vlastní z vůli - třebaže dějiny tohoto světa jsou svědectvím o neustálém křížování Krista. Kristův kříž není jen jednorázovou a jednou provždy uzavřenou událostí. Ano, tato událost se odehrála před dvěma tisíci lety na Golgotě, ale jak šel čas, odmítala Boží poselství generace za generací, a tak jakoby byl Kristus stále znovu křížován - v ep. Židům (6,6) slyšíme: „**znovu křížují Božího Syna a uvádějí ho v posměch**“. Kristova věc v tomto světě vypadala v každé době naprosto beznadějně. Kristus na tomto světě stále připadá jako ten, který to na celé čáře prohrává, jako ten, s kým si lidé umí poradit. Co znamenají nároky pána vinice proti násilí vinařů!? Nedávají všechny události za pravdu spíše tomu, že skutečnými vítězi a pány jsou právě oni, kteří se ničeho nebojí a před ničím nezastaví?

A přece Kristus je stále tu. Je tu ve svých nejmenších bratřích-sestrách, kteří všelijak trpí a strádají. Právě oni jsou těmi, kteří tvoří tu jeho nejvlastnější církve, kteří na sobě nesou podobu jeho chudoby, ponížení, utrpení i kříže. Kristus zde je a člověk jej nevidí: „**Pane, kdy jsme tě viděli hladového, žíznivého, pocestného, nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti? On jim odpoví: Amen, pravím vám, cokoliv jste neučinili jednomu z těchto nepatrných, ani mně jste neučinili**“ (Mt 25,44). On je zde, a přece jakoby zde nebyl - sám takto mluví o své přítomnosti v tomto světě.

Je přirozené, že toto drama „**zabitím syna a vyhozením ven z vinice**“ zdaleka nekončí. Nyní se prokáže moc pána vinice: „**Co udělá pán vinice? Přijde, zahubí vinaře a vinici dá jiným**“. Snad ani nemáme při těchto slovech myslet na nějaké katastrofické události Božího soudu. Pán Ježíš pouze říká, že pán vinice - „**zahubí, bere a dává jiným**“. Každý zisk, kterého člověk dosahuje za pomoci nějakého násilí, je ve skutečnosti prohrou, sebeodsouzením. Násilnosti a nepravosti samy soudí ty, kteří se jich dopouští. Ježíš zaslubuje „**dědictví na zemi tichým**“ (Mt 5,5). To určitě nejsou ti, kteří si nechají všechno líbit a kteří jsou na tomto světě odsouzeni k ustavičnému mlčení. „**Tiší lidé**“, to jsou ti, kteří patří mezi laskavé, mírné, opravdové, jejichž programem není násilí, moc, vykořisťování, ale vlídnost, laskavost, služba, dobrota. Skutečným ziskem je jen to, co se získává v lásce, dobrotě, porozumění.

Proto celé podobenství uzavírá citát ze Starého zákona: „**Kámen, který stavitelé zavrhli, ten se stal kamenem úhelným**“. Úhelný kámen nesl klenbu budovy nebo chrámu. Když se stavěla klenba, která byla různě podepírána, do samého vrcholu se vložil úhelný kámen, který do oblouku přesně zapadl a celou klenbu rozepřel. Poté se již mohly všechny ostatní opory odstranit. Tímto kamenem není v našem textu míněn

nikdo jiný než sám Ježíš Kristus. **„Sám Pán to učinil a v našich očích je to divné?“**

Stavitelé tohoto světa jej však zavrhli. Svědectvím toho jsou Velikonoce, Kristův kříž. V tom se ukazuje všechna naše lidská pošetilost: chceme něco stavět bez Krista, nechceme si nechat povědět, že On je „úhelným kamenem“ - bez Něj se všechno hroutí a troskotá: **„Beze mě nedokážete nic“** (J 15,5), říká Ježíš učedníkům jinde. Přes všechno tvůrčí úsilí, nejsou lidé schopni vystavět něco, v čem by našli nejen potěšení, ale především bezpečí, jistotu, radost. Existence našeho světa je až příliš vratká a vratké je i naše štěstí, radost, nemáme pevnou oporu, a v posledu ani žádnou naději a vyhlídku. Pravý Pokoj tohoto světa není možné vybudovat jen na nějakém mocenském vyvážení bez vzájemné důvěry, odpuštění, smíření, bez té vyšší odpovědnosti, která se nezastaví před lidmi, ani před národem, ani světem, ani před dějinami, ale staví se před samého Boha. Pravý Pokoj je nakonec Božím darem: **„Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám“** (J 14,27). Nemůže být lepšího a spravedlivějšího světa bez Krista. - To není prázdná fráze. Bez Krista svět jednoduše nemá Pána, má jen lidské pány.

Ale nechceme mluvit jen o světě a velkých perspektivách a zapomínat přitom na sebe. Ptejme se nad tímto podobenstvím každý sám sebe: *„Jak se právě já stavím k Božím vzkazům, které jsou obsaženy v jeho Slově?“* *„Jaký je můj postoj k Ježíši Kristu?“* *„Co je pro mne důležité a na čem stavím já osobně?“* *„Cítím se na tomto světě a ve svém životě jako vlastník nebo nájemník - vždy a za všechno odpovědný svému Pánu?“* Dej nám Pán svou sílu, vedení a požehnání, aby tomu právě tak s námi bylo. Vždyť platí: **„Kámen, který stavitelé zavrhli, ten se stal kamenem úhelným“** - **„tím úhelným kamenem je sám Kristus Ježíš“**, a pak: **„I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem... a hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.“**

Amen.